

POVŠECHNÁ ČÁST.

O indikaci	1
O asepsi	5
Příprava k porodnické operaci	9
A. Příprava ženy	9
Poloha ženy při porodnické operaci	12
B. Příprava lékaře	16
C. Asistence	18
Narkosa a tišení bolestí	19
Porodníkovno instrumentarium	23

SPECIÁLNÍ ČÁST.

Rozšíření měkkých cest porodních	27
Dějiny	27
Dilatace hrdla	28
A. Dilatace nekrvavá	28
a) Dilatace digitální a manuální	28
b) Dilatace nástroji kovovými	30
c) Dilatace balonem (metreuryxis, hystereuryxis)	32
Postup při operaci	34
d) Dilatace hrdla staženou nohou plodu	39
B. Dilatace krvavá	39
Nástřihy okrajů branky — hysterostomatotomia	40
Hluboké nástřihy infravaginální části hrdla	41
Rozstřížení hrdla nad vnitřní branku a rozstřížení přední děložní stěny — hysterotomia vaginalis anterior	41
Vaginální císařský řez — sectio caesarea vaginalis Dührssen	42
Indikace k rozšíření děložního hrdla v těhotenství a za porodu	49
Pathologické stavy na hrdle	50
Dilatace hrdla, aby byl urychlen porod	51
Rozšíření pochvy a poševního vchodu	54
Rozšíření kostěného pánevního kanálu	57
Indikace	58
Podmínky	59
Symfyseotomie	59

Pubotomie (hebosteotomie)	60
Pokusy o trvalé rozšíření kruhu pánevního cestou chirurgickou	63
Úmyslné přerušeni těhotenství	65
Dějiny	65
Úmyslný potrat	66
Indikace	68
Mechanické překážky, znemožňující porod per vias naturales	68
Onemocnění dělohy a změny polohy těhotné dělohy	69
Úchyly a onemocnění vejce	71
Těhotenské toxikosity	72
Poruchy látkové výměny	75
Onemocnění ledvin	76
Choroby srdce a cév	77
Choroby krve	78
Tuberkulóza	78
Choroby nervové a duševní	80
Choroby smyslových orgánů	80
Chirurgické komplikace těhotenství	80
Eugenická indikace	81
Sociální indikace	82
Předčasný porod úmyslně zavedený	83
Technika úmyslného přerušeni těhotenství	83
Přerušeni těhotenství do konce II. a ve III. měsíci	84
A. Přerušeni těhotenství v prvních dvou měsících	85
B. Přerušeni těhotenství ve třetím měsíci	87
Přerušeni těhotenství staršího než tři měsíce	88
Ošetření spontánního potratu a jeho zbytků	90
Neúplný potrat	92
Horečnatý potrat	93
Ošetření nekomplikovaného horečnatého potratu	95
Ošetření komplikovaného potratu	96
Poranění při potratu	97
Prognosa potratu	100
Operace při porušeném držení plodu	101
Převod polohy obličejové a čelní v polohu záhlavím	101
Postup při operaci	102
a) Methoda Baudelocqueova	102
b) Methoda Schatzova	103

c) Methoda Mannova a Ziegenspeckova	103
d) Methoda Thornova	103
e) Methoda Zangemeisterova	105
Převod oblikvity Litzmannovy v naléhání centrické a postup při positio occipitalis	106
Reposice vyhřezlých končetin	107
Naléhání a výhřez pupečníku	110
Úmyslné protržení vaku blan	116
Obrat	120
Dějiny	120
Definice a rozdělení obratu	121
Obrat zevními hmaty	121
Indikace	122
Podmínky	122
Kontraindikace	123
Postup při operaci	123
Obrat vnitřními hmaty	125
Obrat na konec pánevní	126
Podmínky	126
Indikace	128
Kontraindikace	132
Všeobecná pravidla pro techniku obratu vnitřními hmaty	133
A. Obrat z polohy příčné	137
Obrat z polohy dorsoanteriorní	140
Obrat z polohy dorsoposteriorní	140
B. Obrat z polohy podélné hlavičkou, obrat bipolární	143
Komplikace při obratu na konec pánevní	150
Obrat na hlavičku vnitřními hmaty	156
Obrat sdruženými hmaty podle Braxtona Hickse	157
A. Obrat sdruženými hmaty na hlavičku	157
B. Obrat sdruženými hmaty na konec pánevní	157
Indikace	158
Postup při operaci	163
Prognosa	163
Profylaktické stažení nožky	165
Exprese	169
A. Exprese celého plodu	169
Indikace	170

Podmínky	170
Kontraindikace	170
Postup při operaci	171
B. Exprese při extrakci	173
C. Imprese hlavičky do pánevního vchodu	173
D. Hmaty, jimiž se vybavuje hlavička z pánevního východu	175
 Extrakce	 176
Dějiny	176
Definice a rozdělení	177
Indikace	177
Podmínky	178
Příprava k operaci	179
Postup při spontánním porodu polohy pánevním koncem: manuální pomoc hlavičky	179
Postup při extrakci za pánevní konec	183
a) Digitální extrakce	183
b) Instrumentální extrakce	185
Manuální extrakce neboli extrakce za nožku	189
Postup při operaci	189
Komplikace při manuální extrakci	198
Komplikace při vybavování pánevního konce a trupu	198
Komplikace při vybavování horních končetin	198
Komplikace při vybavování hlavičky	205
Extrakce při dorsoposteriorním mechanismu	212
Obrat a extrakce	216
Prognosa matky a dítěte při extrakci	217
 Kleště	 219
Dějiny	219
O nástrojích	222
Úkol kleští	225
Podmínky	226
Vztah hlavy k pánvi se zřetelem k užití kleští	232
Indikace	235
Příprava k operaci	242
Všeobecná pravidla pro extrakci kleštěmi	243
Kleště v pánevním východu na hlavičky normálně rotované (kleště východové, typické, školní)	255
Kleště v pánevním východu na hlavičky abnormálně rotované	260

Kleště na hluboký příčný stav polohy záhlavím	263
Kleště při polohách deflexních	272
Při poloze předhlavím	272
Při poloze obličejové	274
Při poloze čelní	282
Kleště na hlavičku ve vyšších pánevních rovinách (v rovině šíře a v prostoru mezi rovinou šíře a úžiny)	285
Kleště na hlavu v pánevním vchodu, kleště vysoké čili atypické	287
Kjellandovy kleště	293
Prognosa kleští	296
Císařský řez	300
Dějiny	300
Indikace	301
Podmínky	308
Příprava k operaci	310
Operativní metody	311
A. Konservativní metody	312
Vybavení plodu řezem v těle děložním (sectio caesarea corporalis conser- vativa, jinak také řez klasický)	312
Sectio caesarea supracervicalis transperitonealis	315
Sectio caesarea extraperitonealis	321
Portesova operace	322
Sellheimova operace	322
B. Radikální metody	322
Volba method	323
Sectio caesarea iterativa	325
Operativní výsledky	325
Budoucí vývoj císařského řezu a otázka rozšíření indikací	329
Vybavení zmenšeného plodu přirozenými cestami	330
Dějiny	331
Operace na hlavě	332
Indikace	332
Podmínky	335
Nástroje pro kraniotomii	336
Postup při operaci	339
Zhroucení hlavy (kranioklasia)	342
Rozdrcení hlavy (kraniotrypsia)	345
Perforace následující hlavičky	349

Operace na krku (dekapitace)	351
Indikace	351
Postup při operaci	353
Extrakce plodu po dekapitaci	359
Operace na trupu	360
Exenterace	360
Kleidotomie	362
Spondylotomie	363
Operace v třetí době porodní	364
Dějiny	366
Vedení normálně probíhající třetí doby porodní	367
Poruchy v průběhu třetí doby porodní	368
Manuální vybavení placenty	372
Vybavování placentárních částí	375
Děložní atonie a její terapie	377
Porodní poranění	383
Porodní poranění ženy	383
Poranění zevních rodidel a hráze	384
Trhliny pochvy a poranění sousedních orgánů	389
Trhliny hrdla	392
Děložní ruptura	394
Poranění plodu při operativních porodech	403
Poranění při kleštích	403
Poranění při obratu a při extrakci	405
Ošetření porodních poranění novorozence	408
Léčba asfyxie	411
Jmenný rejstřík	421
Věcný rejstřík	423